DAG 1 – tirsdag 4. mai 2027

Flyreise Stavanger - Oslo - Istanbul - Izmir

Turen starter kl. 07:30 fra Sola med SAS. Første etappe går til Gardermoen hvor vi skal fly videre med Turkish Arilines kl. 10:55. Så blir det ny mellomlanding i Istanbul før vi er framme i **İzmir** kl. 19:10 om kvelden lokal tid. De ligger 1 time foran oss. Det blir en lang dag på reise og godt å komme fram til hotellet i Izmir, sjekke inn på rommene og få oss et velfortjent måltid før vi går til ro.

Måltider inkludert: *Kveldsmat*

DAG 2 – onsdag 5. mai 2027

Smyrna/Izmir - Efesos - Kuşadası

Izmir er den moderne byen bygd over den gamle byen **Smyrna**, en av byene som er nevnt i Johannes' åpenbaring. Smyrna ble grunnlagt for mer enn 3 000 år siden og utviklet seg til en av de mest velstående havnebyene i Lilleasia under gresk, hellenistisk og romersk styre. I den romerske keisertiden var Smyrna kjent for sin praktfulle havn, sine templer og teatre og sin kommersielle rikdom. Byen var også en av de første i Romerriket som etablerte keiserkulten, viet til dyrkelsen av den romerske keiseren. Etter frokost går turen til det historiske sentrum av byen, der vi besøker St. Polykarp-kirken og deretter det antikke torget (agora). Dette er et av de best bevarte romerske torgene i det østlige Middelhavsområdet.

Fra et kristent perspektiv inntar Smyrna en unik plass i historien. Byen ble hjemsted for et av de tidligste og sterkeste kristne samfunnene i Lilleasia, til tross for alvorlig forfølgelse. Biskop Polykarp, martyr ca 155 e.Kr., var ifølge tidlig kristen tradisjon disippel av evangelisten Johannes. Dette gjorde Smyrna til et viktig bindeledd mellom apostlene og kirkefedrene i oldkirken. Polykarp er en av «de apostoliske fedre» og det samtidige skriftet Polykarps martyrium er fortsatt et sterkt vitnesbyrd om tro fra den tidlige kirkens historie.

Etter lunch reiser vi sørover mot **Efesos**. Vi besøker restene av **Johannesbasilikaen**. Ifølge tradisjonen tilbrakte apostelen Johannes de siste årene av livet her i Efesos, og kirken ble reist på 500-tallet over det som skal være hans grav. Her kommer vi ikke utenom det interessante spørsmålet om apostelen og evangelisten Johannes er én og samme person. Det blir også et stopp ved restene av **Artemistempelet**, et av oldtidens sju underverker. Dagens etappe ender i havnebyen **Kuşadası** hvor vi sjekker inn på vårt hotell.

Måltider inkludert: *Frokost / Lunsj / Middag*

DAG 3 – torsdag 6. mai 2027

Oldtidsbyen Efesos

Denne dagen er viet de imponerende arkeologiske utgravningene etter **Efesos.** Dette var en av de største byene i Romerriket, grunnlagt ca 900 f.Kr. og hovedstad i den romerske provinsen Asia. Byen ble et viktig senter for den

tidlige kristne kirken. Her arbeidet apostelen Paulus i nesten tre år, og flere av skriftene i Det nye testamentet har tilknytning til byen. Vi vandrer gjennom utgravningsområdet og får blant annet se Hadriantempelet, Celsusbiblioteket, handelsagoraen (torget) og det store teateret der det ble opprør mot Paulus sin virksomhet.

Vi besøker også Mariakirken, hvor det tredje økumeniske konsilet (kirkemøtet) ble holdt i år 431. Dette konsilet erklærte Maria som Theotokos, Guds Mor. Vi skal også innom pilegrimsmålet «Jomfru Marias hus». Etter lunsj på en lokal restaurant drar vi tilbake til hotellet i Kuşadası. Her har vi en rolig ettermiddag og kan nyte den vakre utsikten over Egeerhavet. Det er også mulig å ta seg et bad.

Måltider inkludert: *Frokost / Lunsj / Middag*

DAG 4 – fredag 7. mai 2027

Sardes - Filadelfia - Pamukkale

I dag står oldtidsbyen **Sardes** på programmet. Byen var hovedstad i oldtidens kongerike Lydia. Sardes er også en av de sju menighetene i Johannes' åpenbaring. Det imponerende arkeologiske området omfatter blant annet en av de største antikke synagogene som er funnet. Her får vi også se den romerske veien som forbandt Persia med Egeerhavskysten og vi besøker restene av et praktfullt Artemistempel. I bakgrunnen ruver fjellet med byborgen som knyttes til den legendariske kong Kroisos, berømt i hele den antikke verden for sin rikdom.

Neste stopp blir **Filadelfia,** dagens Alaşehir. Byen ble grunnlagt på 100-tallet f.Kr. og er en av byene i Johannes' åpenbaring, og menigheten her berømmes spesielt for sin standhaftige tro og utholdenhet. Byen hadde et sammenhengende kristent nærvær gjennom mange hundreår. I dag er det få arkeologiske rester fra denne tiden, men vi kan samles ved de store søylene etter en bysantisk kirke fra 500-tallet. Lunsj underveis. Dagens etappe ender i Pamukkale/Hierapolis hvor vi sjekker inn på et typisk spa-hotell med vann fra de berømte varme kildene i området.

Måltider inkludert: *Frokost / Lunsj / Middag*

DAG 5 – lørdag 8. mai 2027

Hierapolis - Laodikea - Kolossai

Etter dagens frokost besøker vi de praktfulle hvite kalk-terrassene i **Pamukkale** og oldtidsbyen **Hierapolis**, som i 1988 ble oppført på UNESCOs verdensarvliste. Hierapolis ble grunnlagt på 100-tallet før Kristus og ble kjent for sine varme kilder, som tiltrakk seg besøkende fra hele Romerriket. Byen er nevnt i Kolosserbrevet i NT. Ifølge tidlig kristen tradisjon led apostelen Filip martyrdøden her omkring år 80, noe som gjorde Hierapolis til et pilegrimssenter. Graven hans ble funnet så sent som i 2011. Neste stopp i dag er **Laodikea**, også en av de sju menighetene i Johannes' åpenbaring. Her er det de senere årene gjort et stort arkeologisk arbeid, hvor det er funnet rester etter

kirker, søylegater, teatre, templer, bad og monumentale offentlige bygninger. I dette området ligger også den gamle byen Kolossai, som er kjent fra Paulus' brev til kolosserne. Ny overnatting i Pamukkale.

Måltider inkludert: Frokost / Lunsj / Middag

DAG 6 – søndag 9. mai 2027

Det klassiske kristne og bysantinske Istanbul

I dag blir det tidlig utsjekking og transport til Denizli hvor vi skal **fly til Istanbul** kl. 08:25 med landing en time senere. Fra flyplassen drar vi direkte til hjertet av oldtidens Konstantinopel hvor vi skal utforske byens enestående kristne og bysantinske kulturarv. Den praktfulle **Hagia Sofia**, Den hellige visdom, er utvilsomt et av de største arkitektoniske mesterverkene i menneskehetens historie. Hagia Sofia ble oppført mellom år 532 og 537 e.Kr. på ordre fra keiser Justinian I og fungerte som hovedkatedralen i Det bysantinske riket i nesten tusen år. Etter den osmanske erobringen av Konstantinopel i 1453 ble den omgjort til moské. I dag fortsetter den å symbolisere møtet mellom ortodoks kristendom og islamsk sivilisasjon. Vi skal også få med oss **hippodromen i Konstantinopel**, som en gang var det politiske og sosiale hjertet i den bysantinske hovedstaden, og andre severdigheter før det blir lunsj på en bedre restaurant.

Om ettermiddagen besøker vi den praktfulle **blå moské** som ble oppført mellom 1609 og 1616 under sultan Ahmed Is regjeringstid. De seks elegante minaretene og mer enn tjue tusen håndlagde İznik-flisene gjør den til et av mesterverkene innen klassisk osmansk arkitektur.

Dagens siste besøk går til den mystiske **Basilikacisternen** som ble oppført under keiser Justinians regjeringstid på 500-tallet. Dette enorme underjordiske vannreservoaret bæres av 336 marmorsøyler og forsynte det store palasset i Konstantinopel med ferskvann. Det er fortsatt et av de best bevarte eksemplene på bysantinsk ingeniørkunst. Vi sjekker inn på vårt hotell i Istanbul og har som vanlig middag inkludert.

Måltider inkludert: Frokost / Lunsj / Middag

DAG 7 – mandag 10. mai 2027

Hele dagen i Istanbul

Første post på dagens program er det praktfulle **Topkapı-palasset** som var det osmanske rikets administrative sentrum og residens i nesten fire hundre år. Palasset ble oppført av sultan Mehmed II i andre halvdel av 1400-tallet. Videre skal vi besøke **Hagia Irene** som er en av de eldste bevarte kirkene i Istanbul. Kirken historie går tilbake til 300-tallet og i motsetning til Hagia Sofia og mange andre bysantinske kirker, ble Hagia Irene aldri omgjort til moské etter den osmanske erobringen. Dagens lunsj blir på en lokal restaurant før vi drar til **den store basaren** som ble grunnlagt rett etter erobringen av Konstantinopel ca 1460. I dag er den fortsatt et av verdens største overdekkede markeder, med mer enn 4 000 butikker som viderefører århundrer med osmanske

handelstradisjoner. Sen ettermiddag er vi tilbake på hotellet.

Måltider inkludert: *Frokost / Lunsj / Middag*

DAG 8 – tirsdag 11. mai 2027

Hele dagen i Istanbul

Istanbul er en stor by og full av severdigheter. Vi trenger derfor enda en dag til vårt besøk her. Vi starter med en kjøretur langs de imponerende **theodosiske landmurene**, som ble oppført og har sitt navn fra keiser Theodosius II på 400-tallet e.Kr. I mer enn tusen år beskyttet disse festningsverkene Konstantinopel mot en rekke beleiringer. De er fortsatt blant verdens fremste eksempler på middelalderens militærarkitektur.

Neste stopp er den praktfulle **Chora-kirken som** opprinnelig grunnlagt som et kloster utenfor de gamle bymurene. Den nåværende bygningen stammer hovedsakelig fra 1000-tallet og inneholder enestående mosaikker og fresker med kristne motiv fra 1300-tallet. I dag er bygget nyrestaurert og definert som moské.

Videre går turen til **Det økumeniske patriarkatet** i Fener. I nesten sytten århundrer har dette vært det åndelige sentrum for den ortodokse kristendommen. Patriarken av Konstantinopel innehar fortsatt tittelen «den første blant likemenn» i den ortodokse verden. De historiske bydelene **Fener og Balat** var en gang hjemsted for blomstrende greske, armenske og jødiske samfunn. Etter lunsj på en lokal restaurant, blir det et privat **cruise på Bosporos som** forbinder Svartehavet med Marmarahavet. Cruiset mellom Europa og Asia byr på praktfull utsikt over bysantinske kirker, osmanske palasser, elegante herskapshus, middelalderfestninger og Istanbuls moderne silhuett. Om kvelden samles vi til avskjedsmiddag på en av Istanbuls mange gode restauranter.

Måltider inkludert: *Frokost / Lunsj / Middag*

DAG 9 – onsdag 12. mai 2027

Avreise – Istanbul – Oslo – Stavanger

Så er vi kommet til siste dagen og hjemreisen står for tur. Vi tar oss god tid til frokost på hotellet før utsjekking og avreise til flyplassen ca kl. 11:00. Bussen tar oss til **Istanbul lufthavn** hvor Turkish Airlines letter kl. 14:55 med kurs for Oslo. Her lander vi kl. 17:45, flyr videre til Stavanger kl. 19:30 og forventer å lande på Sola kl. 20:25. Og med oss i vår mentale bagasje har vi forhåpentligvis svært mange gode minner fra rundreisen i Tyrkia!

Måltider inkludert: *Frokost*